

Det er muligens ikke så meget påaktet, at man ved torvstrøets anvendelse beforder en større renslighet i fjøs, stall og svinehus m. m. I henhold til utlandets erfaringer synes bruken av torvstrø å ha kunnet yde beskyttelse mot *munn- og klovsyke* så vel som andre smittsomme sykdommer. Under enhver omstendighet vil en større renslighet bidra til at dyrene blir i bedre vigør, og derfor mindre mottagelig for sykdommer av hvilken som helst art.

Når torvstrøets mange utmerkede egenskaper blir mer kjent, økes også omsetningen. Et sådant opplysningsarbeide er i det siste besørget på en utmerket måte av Torvstrøfabrikantenes Forening, foruten at også myrskapskapets «Meddelelser» bidrar hertil.

At det også lønner sig å bruke torvstrø i fjøs, stall og svinehus m. m. bevises i praksis ved at våre kunder år efter år øker forbruket. Det Norske Myrskaps formann, *professor Lende-Njaa*, har utarbeidet en artikkel om torvstrøets verdi i fjøset. Heri har professoren beregnet verdien av den flytende gjødsel, som kan suges op i en balle godt tørket torvstrø, til kr. 8,82. Regnes med en pris av kr. 3,00 pr. balle levert i fjøset, blir der igjen kr. 5,82. Selv om man regner med, at der tapes en del av gjødselens verdistoffer også ved bruk av torvstrø, og at ikke alt tapes uten strø, så er der allikevel så meget å gå på, at lønnsomheten av å anvende torvstrø ved de nuværende prisforhold ikke kan være tvilsom. Om den nærmere begrunnelse for beregningene henvises til artikkelen, som er inntatt i dette nr. av «Meddelelserne».

For sammenfatning av, hvad her er fremholdt, kan sies, at en øket arbeidsydelse med derav følgende forminskelse av tilvirkningsomkostningene uten synderlig nedsettelse av lønnsnivået, vil kanskje i begynnelsen forårsake et mindre antall dagsverk, men i forbindelse med større driftssikkerhet, øket årstilvirkning og øket omsetning, vil der snart bli likeså mange dagsverk som før. Når det viser sig, at torvstrøtilvirkning i det store og hele tatt er en lønnende forretning, vil det sannsynligvis også vise sig, at der må anlegges flere store torvstrøfabrikker og mindre torvstrølag på dertil skikkede mosemyrer. Herved vil der efterhånden kunne skaffes beskjefligelse for mange flere arbeidere.

TORVSTRØETS VERDI I FJØSET.

Av professor *Jon Lende-Njaa*.

EN riktig vurdering av torvstrøets verdi i fjøset er vanskelig. Flere av dets gunstige virkninger kan ikke regnes ut i penger, men må bestemmes mer eller mindre skjønnsmessig. De viktigste av disse er å holde det rent under dyrene og skaffe dem et varmere og mykere leie, samt forbedring av fjøsluften.

Den største verdi har dog torvstrøet for bevaringen av gjødselens verdistoffer — særlig kvelstoffet, og her kan man stille op beregninger,

som tiltross for at de nødvendigvis må bli nokså skjønnsmessige, allikevel kan gi verdifulle fingerpek angående økonomien ved bruk av torvstrø.

Nedenfor skal oppstilles noen slike beregninger — både pr. ku og pr. torvstrøballe.

Til å begynne med vil jeg minne om at den flytende gjødsel for storfeet er minst 3 ganger så meget verd som den samtidig fallende faste gjødsel. Går vi ut fra et storfe på 350 kg. levende vekt, kan det regnes at vi ved inneføring i 9 mdr. får en 2 000 kg. urin. Regnes med et gjennomsittlig innhold og kvelstoffet vurderes til 80 % av prisen på salpeterkvelstoff og kaliet regnes til full verdi, blir den samlede verdi:

2 000 kg. urin med 1 % kvelstoff	= 20 kg. à kr. 1,20	= kr. 24,00
2 000 » —»— 1,5 % kali	= 30 » » » 0,40	= » 12,00
		Ialt kr. 36,00

For større dyr og ved lenger inneføring kommer verdien av urinen op i 40,00—50,00 kr. pr. ku med de nuværende priser.

En balle av godt tørket og hårdt presset torvstrø veier omkring 70 kg. og det kan regnes at den suger op og holder fast ca. 7 ganger sin egen vekt.

Vi kan da efter overstående tall regne ut verdien av den urin som en balle torvstrø kan fastholde:

Ballevekt 70 kg. × opsugningsevnen 7	= 490 kg. urin ;
490 kg. inneholdende 1 % kvelstoff	= 4,9 kg. à kr. 1,20 = kr. 5,88
490 » —»— 1,5 % kali	= 7,35 —»— 0,40 = » 2,94
	Kr. 8,82

Med de nuværende priser tillagt frakt og kjøring vil torvstrøballen koste omkr. kr. 3,00 — i mange tilfeller mindre.

Verdien av den opsugede urin vil altså være kr. 8,82 ÷ 3,00 = kr. 5,83 større enn torvstrøballeens kostende.

Nu kan man ikke regne så stor fortjenste pr. torvstrøballe. For det første kan man ikke regne at all urin går tapt uten torvstrø og for det annet vil man få en del tap selv ved bruk av tilstrekkelige mengder torvstrø. Hvor meget som går tapt uten torvstrø eller andre strømidler er selvsagt meget varierende og vil bero på gjødselplassens beskaffenhet, jordblanding m. v. Men at tapet i mange tilfeller går op til over halvparten er neppe tvilsomt.

Vi har flere forsøk som viser at kvelstofftapet kan innskrenkes betydelig ved bruk av torvstrø. Eksempelvis skal nevnes at ved et

forsøk ved Svenska Mosskulturforeningen (dens tidsskr. for 1910) fik man ved 3¹/₂ måneders lagring et kvelstofftap på 7,4 % for torvstrø-blandet gjødsel, mens kvelstofftapet var 20 %, hvor der var brukt tilstrekkelig mengde halmhakk som strø.

Selv om vi regner med at der ved bruk av torvstrø tapes godt og vel 10 % av kvelstoffet og at ikke alt tapes uten torvstrø, så er der allikevel så meget å gå på at *lønnsomheten av å anvende torvstrø ved de nuværende prisforhold ikke kan være tvilsom.*

Ved å lage torvstrøet selv, vil man som regel kunne skaffe strøet for en adskillig billigere pris enn ovenfor forutsatt.

Hvor store mengder torvstrø man bør bruke pr. ku og dag er meget varierende efter dyrenes størrelse og foringen, idet urinmengden for voksne dyr sikkert kan variere mellom 6 og op til over 14 kg.

Forutsatt full utnyttelse av torvstrøets opslugningsevne og vel tørret torvstrø skulde der trenges mellom 1 og 2 kg. pr. dyr og dag — eller for 9 mdr. 4—8 baller torvstrø pr. ku.

Til dels brukes adskillig større mengder op til 3—4 kg. pr. dyr og dag, men i så fall blir ikke torvstrøets opslugningsevne helt utnyttet.

DET NORSKE MYRSELSKAPS ØKONOMI

FORANSTÅENDE årsberetning og årsregnskap for 1926 viser, at myrselskapets økonomiske stilling fremdeles er vanskelig og kontant-beholdningen er gått yderligere ned. Mangelen på driftsmidler er særlig følelig i første halvår, før en del av statsbidraget blir innbetalt i myrselskapets kasse.

Dette kan medlemmene bidra til å avhjelpe ved

å innbetale årspengene nu.

Årspenger kan innbetales pr. postanvisning direkte til:

Det Norske Myrselskap,

Bøndernes Hus, Oslo.

Et annet middel er å skaffe myrselskapet

fler nye medlemmer.

En gang for alle kr. 50,00. Årlig kr. 5,00.

Ved utgangen av året 1927 har Det Norske Myrselskap bestått i 25 år og den beste måte å feire denne begivenhet er, å *forbedre myrselskapets økonomi*, hvilket kan opnåes ved et øket medlemsantal.